

Nr 47.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1922 kl. 8 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

Genom en den 17 mars 1922 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 216, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

Härigenom förordnas som följer:

Omsättningsskatt.

1 §.

För spritdrycker, som försäljas här i riket, skall, i den utsträckning här nedan sägs, till staten erläggas en avgift, benämnd omsättningsskatt.

2 §.

Omsättningsskatten upptages vid rusdrycksförsäljningsbolagens inköp av spritdrycker och utgår med 65 procent av det belopp, för vilket bolagen inköpa sådana drycker.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 7 saml. 40 häft. (Nr 47.)

Rusdrycksförsäljningsbolagen äga att efter grunder, som av kontrollstyrelsen fastställas, vid försäljningen av spritdryckerna göra sig betäckta för omsättningsskatten.

3 §.

I fråga om omsättningsskattens inlevererande till statsverket skall följande gälla:

Då rusdrycksförsäljningsbolags inköp av spritdrycker sker genom den av kontrollstyrelsen tillsatta pris- och inköpsnämnden, skall bolaget vid spritdryckernas likviderande till omförmälda nämnd erlægga å köpeskillingen belöpande omsättningsskatt.

Vid inköp av spritdrycker annorledes än genom berörda nämnd skall rusdrycksförsäljningsbolag senast den femtonde dagen i månaden näst efter den, under vilken inköpet ägt rum, till nämnden avlämna av bolagets styrelse på heder och samvete bestyrkt uppgift rörande köpeskillingen, däri inberäknad tull- och fraktkostnad, ävensom erlægga därå belöpande omsättningsskatt.

Pris- och inköpsnämnden åligger att senast den femtonde dagen i varje månad å statsverkets giroräkning i riksbanken för statskontorets räkning insätta under nästföregående månad influtna omsättningsskattebelopp.

Utskänkningsskatt.

4 §.

För spritdrycker, vilka utskänkas, skall upptagas en särskild avgift, benämnd utskänkningsskatt.

5 §.

Utskänkningsskatt utgår med 4 kronor för varje liter.

6 §.

Utskänkningsskatten upptages vid utskänkningen, dock att, där rusdrycksförsäljningsbolag till annan överlåtit rättighet till utskänkning, skatten skall erläggas vid dennes inköp av spritdrycker för rörelsen, såsom om utskänkningen då ägde rum.

7 §.

För utskänkningsskatt ansvarar vederbörande rusdrycksförsäljningsbolag.

8 §.

Rusdrycksförsäljningsbolag åligger

dels att senast den femtonde dagen i varje månad å statsverkets giroräkning i riksbanken för statskontorets räkning insätta utskänknings-skatt för den myckenhet spritdrycker, som från bolaget under nästföregående månad utskänkts eller försållts till den, till vilken bolaget upplåtit utskänkningsrättighet,

dels ock att senast den tjugonde dagen i varje månad till kontrollstyrelsen avlämna — jämte bevis om berörda insättning — av bolagets styrelse på heder och samvete bestyrkt, specificerad uppgift rörande omfattningen av berörda utskänkning och försäljning.

9 §.

Kontrollstyrelsen äger meddela närmare föreskrifter och anvisningar rörande sättet för utskänkningsskattens uppbärande och redovisande.

Gemensamma bestämmelser.

10 §.

Kontrollstyrelsen åligger att före utgången av varje månad till statskontoret avlämna uppgift å de under nästföregående månad influtna omsättnings- och utskänkningsskattemedel.

11 §.

1 mom. Den, som i uppgift, varom i 3 § sägs, upptager lägre köpeskilling än den verkliga, så ock den, som i uppgift, varom i 8 § förmäles, upptager mindre myckenhet än som försållts, straffes med böter från och med ettusen till och med tiotusen kronor eller med fängelse. Den skyldige vare tillika pliktig att erlægga felande omsättnings- eller utskänkningsskatt.

2 mom. Underlåter någon att inom föreskriven tid avlämna sådan uppgift, som i 3 § förmäles, eller avlämna sådan uppgift eller sådant bevis, varom i 8 § sägs, böte tio kronor för varje dag, uppgiften eller beviset utebliver; och äger kontrollstyrelsen därjämte genom lämpliga viten tillhålla den försumlige att uppfylla sin skyldighet. Där omsättnings-skatt ej inom stadgad tid av rusdrycksförsäljningsbolag inbetalas, må sådan skatt utmätas med 65 procent av det belopp, varå kontrollstyrelsen på grund av verkställd undersökning fastställer skatt hava bort

erläggas. Likaledes må, där stadgad insättning av utskänkningsskatt ej skett före utgången av månaden näst efter den, under vilken den myckenhet, för vilken skatten utgått, blivit försäld, sådan skatt utmätas till ett belopp motsvarande 4 kronor för varje liter av den myckenhet spritdrycker, som kontrollstyrelsen efter verkställd undersökning fastställer hava försålts.

12 §.

Förseelse mot föreskrifterna i denna förordning åtalas vid allmän domstol.

Böter och viten, som enligt denna förordning ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till deras fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1922, från och med vilken dag förordningen den 22 juni 1921 (nr 325) angående dels en omsättnings- dels en utskänkningsskatt å spritdrycker skall upphöra att äga giltighet, samt gäller intill utgången av juni månad år 1923.

Härvid skall dock iakttagas:

Den, till vilken rusdrycksförsäljningsbolag överlåtit rättighet till utskänkning av spritdrycker, är skyldig att erlægga utskänkningsskatt för sitt lager av dylika drycker vid tiden för förordningens ikraftträdande, dock med rätt för honom att därvid avräkna vad han med tillämpning av förut gällande bestämmelser i sådan skatt erlagt för samma lager; och åligger det honom att *dels* samma dag förordningen träder i kraft till vederbörande rusdrycksförsäljningsbolag avlämna på heder och samvete avgiven, specificerad uppgift angående berörda lager, *dels ock* före den 15 juli 1922 erlægga därå belöpande, ännu ej erlagd utskänkningsskatt till bolaget, som har att senast den 15 i nästpåföljande månad uti den i 8 § angivna ordning inleverera beloppet till statsverket. Upptager någon mot bättre vetande i uppgift, varom nu är sagt, mindre myckenhet än han vid tiden för förordningens ikraftträdande innehar, eller underlåter någon att inom föreskriven tid avlämna sådan uppgift eller erlægga stadgad utskänkningsskatt för sitt lager av spritdrycker vid tiden för förordningens ikraftträdande, vare i tillämpliga delar lag som i 11 § för motsvarande fall sägs.

Här avsedd innehavare av utskänkingsrättighet, vilken vid utgången av förordningens giltighetstid innehar lager av spritdrycker,

äger, därest han nästa helgfria dag till vederbörande rusdrycksförsäljningsbolag angående berörda lager avlämnar sådan uppgift, varom ovan sagts, att återbekomma därför erlagd utskänkningsskatt. Upptager någon mot bättre vetande i oförmälda uppgift större myckenhet, än han vid tiden för utgången av förordningens giltighetstid innehade, straffes som i 11 § 1 mom. första punkten sägs.

Enligt förordningen den 22 juni 1921 angående dels en omsättnings- dels en utskänkningsskatt å spritdrycker utgår omsättningsskatten, som skall erläggas för spritdrycker, som här i riket försäljas och som enligt närmare angivna bestämmelser upptages vid rusdrycksförsäljningsbolagens inköp av spritdrycker, med femtio procent av det belopp, för vilket bolagen inköpa sådana drycker. Utskänkningsskatten utgår med fyra kronor för varje liter. Förordningen, som trädde i kraft den 1 juli 1921, gäller intill utgången av år 1922.

Utskottet.
Gällande bestämmelser.

Föredragande departementschefen har till oförmälda statsrådsprotokoll anført, bland annat, följande:

Departements-
chefen.

»I inkomstberäkningen till årets statsverksproposition framhöll jag, att omsättnings- och utskänkningsskatt å rusdrycker borde utgå jämväl under första halvåret 1923. I syfte att uppväga den minskning i inkomsten från aktiebolaget Vin- & Spritcentralen, som kunde komma att följa av ifrågasatt omläggning av partihandeln med rusdrycker, borde viss höjning av skattesatserna för berörda skatt vidtagas. För det dåvarande inskränkte jag mig emellertid till att förorda en höjning av riksräkenskapsverkets beräkning av inkomsten av omsättningsskatten med 5 miljoner kronor. Då höjningen borde träda i kraft den 1 juli 1922, förordade jag även, att samma belopp borde upptagas å tilläggsstaten för år 1922. I enlighet härmed upptogs inkomsttiteln i fråga såväl i statsverkspropositionen som tilläggsstaten.

Jag tillåter mig vidare erinra, att jag i det uttalande till statsrådsprotokollet över finansärenden för den 10 mars 1922, vari jag redogjorde för de förslag till ordnandet av partihandeln med rusdrycker, som av särskilda sakkunniga framlagts, framhöll, hurusom de sakkunniga betonat, att enligt deras förmenande partihandelsbolagen främst borde inrikta sig på att söka tillhandahålla varor av tillfredsställande beskaffenhet under riktiga ursprungs-beteckningar, samt att vinstfrågan borde komma i andra rummet. Därest statsverket ville ur rusdryckshandlingen uttaga inkomst, förmenade de sakkunniga, att detta kunde ske på enklare sätt i form av brännvinstillverkningsskatt, omsättningsskatt eller utskänkningsskatt. I det jag förklarade, att denna de sakkunnigas uppfattning vunne min anslutning, framhöll jag, hurusom jag i enlighet med vad jag i inkomstberäkningen till årets statsverksproposition

förutsatt, hade för avsikt att förelägga Kungl. Maj:t förslag till höjning i omsättningsskatten, varigenom skulle motvägas den minskning i inkomst från partihandeln, som skulle följa av de nya principerna för prisberäkningen.»

Sedan föredragande departementschefen härefter redogjort för ett av kontrollstyrelsen avgivet yttrande i ärendet, däri kontrollstyrelsen föreslagit att, därest ytterligare tio miljoner kronor skulle tillföras statsverket genom omsättnings- och utskänkningsskatter, detta borde ske genom en höjning av omsättningsskatten från nuvarande femtio procent till sextiofem procent under det att utskänkningsskatten borde bibehållas oförändrad, har departementschefen vidare anfört, att han för sin del anslöte sig till kontrollstyrelsens uppfattning.

Utskottets
yttrande.

På sätt framgår av utskottets denna dag avgivna betänkande nr 46 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 191 med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusedrycker m. m. har utskottet i princip tillstyrkt den föreslagna omläggningen av partihandeln med rusedrycker och därvid förklarat sig dela föredragande departementschefens uppfattning angående den prispolitik, partihandelsbolagen borde föra. På grund därav och under framhållande av att enligt inkomstberäkningen till årets statsverksproposition den av riksräkenskapsverket gjorda beräkningen av inkomsten från aktiebolaget Vin- och spritcentralen av tio miljoner kronor nedsatts till fem miljoner kronor, vilket för nämnda bolag möjliggör en tillämpning av den föreslagna prisberäkningen för partihandelsbolagen redan från och med senare halvåret av år 1922, har utskottet icke haft något att erinra mot vare sig den föreslagna höjningen av omsättningsskatten eller att höjningen träder i kraft redan den 1 juli 1922.

Däremot har utskottet vidtagit en ändring i 3 § i författningsförslaget, vilken ändring föranletts därav, att utskottet i sitt berörda betänkande nr 46 föreslagit, att pris- och inköpsnämnden skulle utses av Kungl. Maj:t. Härjämte har utskottet, då skyldighet att avgiva deklaration angående lager av spritdrycker icke torde böra åläggas annan innehavare av från detaljhandelsbolag överlåten rättighet till utskänkning, än den, som på grund av de föreslagna bestämmelserna har att erlagga utskänkningsskatt vid den föreslagna författningens ikraftträdande, föreslagit vissa ändringar i promulgationsbestämmelserna.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med förklarande att riksdagen icke kunnat oförändrad bifalla Kungl. Maj:ts

förevarande proposition nr 216, antaga ovan införda förslag till förordning angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker med följande ändringar nämligen:

1) att 3 § erhåller följande lydelse:

3 §.

I fråga — — — gälla.

Då rusdrycksförsäljningsbolags inköp av spritdrycker sker genom den för övervakande av detaljhandelsbolagens inköp tillsatta pris- och inköpsnämnden — — — omsättningsskattebelopp.

2) att bestämmelserna rörande den föreslagna förordningens trädande i kraft erhålla följande lydelse:

Denna förordning — — — iakttagas:

Den, till vilken rusdrycksförsäljningsbolag överlåtit rättighet till utskänkning av spritdrycker, är skyldig att erlagga utskänkningsskatt för sitt lager av dylika drycker vid tiden för förordningens ikraftträdande i den mån han ej med tillämpning av förut gällande bestämmelser erlagt sådan skatt för samma lager; och åligger det den, som på grund härav har att erlagga utskänkningsskatt, att *dels* samma dag förordningen träder — — — första punkten sägs.

Stockholm den 19 maj 1922.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, friherre Fleming, Gustaf Nilsson, K. A. Nilson, Wohlin, Bärge Katrineholm*), Jönsson i Boa, Johansson i Kullersta, Lithander, Johansson i Kälkebo, Olsson i Ramsta, Henrikson, Carlsson i Ystad, Heyman, Isak Svensson, Wahl, Andersson i Hedsta*), Björklund och Olsson i Gävle.

*) Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Reservationer:

1) av herr *Wohlin*, som yrkat, att riksdagen måtte, med avslag å Kungl. Maj:ts förevarande proposition, besluta, att förordningen den 22 juni 1921 angående dels en omsättnings- dels en utskänkningsskatt å spritdrycker skall gälla intill utgången av juni månad 1923;

2) av herr *Lithander*, som ansett, att utskottet bort hemställa, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om undersökning, i vad mån statsverket erhållit vad som bort tillkomma detsamma av Aktiebolaget Vin- och Spritcentralens verksamhet, samt att i avvaktan på denna utredning riksdagen måtte avslå den i Kungl. Maj:ts proposition nr 216 föreslagna höjningen av omsättningsskatten å spritdrycker;

3) av herrar *K. A. Nilson*, *Johansson* i Kälkebo och *Olsson* i Ramsta, vilka anført:

»Såsom av reservation till bevillningsutskottets betänkande nr 46 framgår hava vi icke kunnat biträda utskottets förslag att i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 191 lagfästa den i nämnda proposition föreslagna omläggningen av partihandeln med rusdrycker utan i stället påyrkat förnyad utredning och alltså i förbidan på resultatet av denna utredning förordat tillsvidare bibehållande av nu gällande bestämmelser för och avtal med den nuvarande partihandelsorganisationen.

I överensstämmelse härmed ha vi också ansett, att utskottet bort avstyrka nu ifrågavarande förslag att öka omsättningsskatten från nuvarande 50 procent till 65 procent av det belopp, för vilket bolagen inköpa spritdrycker. Utöver nu anförda skäl har det också synts oss angeläget att icke bidra till det statens ökade beroende av rusdrycksmedel, som otvivelaktigt ineligger i Kungl. Maj:ts föreliggande omläggningsförslag.

På grund av vad sålunda anförts hava vi, med instämmande i övrigt i utskottets hemställan, yrkat, att 2 § i förslaget till förordning angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker måtte erhålla följande lydelse:

2 §.

Omsättningsskatten upptages vid rusdrycksförsäljningsbolagens inköp av spritdrycker och utgår med 50 procent av det belopp, för vilket bolagen inköpa sådana drycker»;

4) av herrar *Röing* och friherre *Fleming*, vilka anfört:

»Enligt vad som uppgivits i en till utskottet inkommen, av ombudsmannen hos aktiebolaget Vin- och spritcentralen upprättad promemoria, har redan den nu gällande omsättningsskatten å spritdrycker, vilken i likhet med den föreslagna utgår med viss procent å varans partihandelspris, haft till följd, att priserna å de finare varuslagen måst i detaljhandeln sättas så högt, att någon försäljning av desamma praktiskt taget icke ägt rum. Denna konsekvens av omsättningsskatten, vilken uppenbarligen icke varit av lagstiftaren avsedd, synes, därest med ett bibehållande av samma beskattningsnorm omsättningsskatten höjes till 65 procent, komma att än mer skärpas. Sålunda skulle enligt nämnda promemoria den föreslagna höjningen medföra att exempelvis priset å en liter cognac, som i partihandeln nu betingar 29 kronor, måste — under förutsättning att någon sänkning av sistnämnda pris icke företages — vid utminuterung sättas till 55 kronor 10 öre.

Med hänsyn till det anförda hava vi ansett, att omsättningsskatten bör avvägas på sådant sätt, att en dylik konsekvens av densamma såvitt möjligt undvikes. Detta syfte synes lättast kunna vinnas därigenom, att ett maximum för skattebeloppet för liter bestämmes. Även om frågan saknar egentlig statsfinansiell betydelse, bör genom en sådan åtgärd omsättningen av de finare varuslagen komma att ökas samt härigenom staten beredas större inkomst av skatten.

Vi hava sålunda inom utskottet yrkat, att utskottet måtte hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till utskottets hemställan i övrigt, besluta, att 2 § i författningsförslaget erhåller följande lydelse:

2 §.

Omsättningsskatten upptages vid rusdrycksförsäljningsbolagens inköp av spritdrycker och utgår med 65 procent av det belopp, för vilket bolagen inköpa sådana

Bevillningsutskottets betänkande Nr 47.

drycker; dock att skatten icke må utgå med högre belopp än 6 kronor 50 öre för liter.

Rusdrycksförsäljningsbolagen äga att efter grunder, som av kontrollstyrelsen fastställas, vid försäljningen av spritdryckerna göra sig betäckta för omsättningsskatten.»